49202802 : สาขาวิชาภาษาไทย
คำสำคัญ : คำบุรุษสรรพนาม/ภาษาไทยถิ่น

สุชาดา เจียพงษ์ : การศึกษาเปรียบเทียบคำบุรุษสรรพนามในภาษาไทย 4 ถิ่น. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ศ.ดร.สมทรง บุรุษพัฒน์ , ผศ.ดร.สมชาย สำเนียงงาม และ รศ.สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ. 249 หน้า.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาเปรียบเทียบระบบบุรุษสรรพนามในภาษาไทยถิ่นกลาง ถิ่นใต้ ถิ่นเหนือ และถิ่นอีสาน 2) วิเคราะห์ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่สะท้อนจากการใช้คำบุรุษสรรพนามในภาษาไทย 4 ถิ่น ซึ่งมีสมมุติฐานดังนี้ 1) รูปคำบุรุษสรรพนามในภาษาไทย 4 ถิ่นจะมีรูปคำเหมือนและแตกต่างกัน ภาษาไทยถิ่นกลางกับถิ่นใต้จะมีรูปคำเหมือนกันมากกว่าถิ่นอื่น ส่วนภาษาไทยถิ่นเหนือกับอีสานจะมีรูปคำเหมือนกันมากกว่าถิ่นอื่น 2) รูปคำบุรุษสรรพนามที่เหมือนกันในภาษาไทยถิ่นกลางจะมีความหมายและการใช้ตามปัจจัยทางสังคมที่หลากหลายมากกว่าถิ่นอื่น 3) ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่สะท้อนจากการใช้คำบุรุษสรรพนามในภาษาไทย 4 ถิ่น ภาษาไทยถิ่นกลางจะมีความซับซ้อนมากกว่าถิ่นอื่น ทั้งนี้เก็บข้อมูลจากผู้ใช้ภาษาจำนวน 240 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่มอายุ ด้วยการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์จากสถานการณ์จริง

ผลการศึกษาพบว่า ภาษาไทยถิ่นกลางมีจำนวนรูปคำมากที่สุด คือ 18 รูป มีจำนวนรูปคำเหมือนกับภาษาไทยถิ่นใต้ 13 รูป ส่วนภาษาไทยถิ่นเหนือมีจำนวนรูปคำเหมือนกับภาษาไทยถิ่นอีสาน 12 รูป ทั้งนี้รูปคำเหมือนในภาษาไทยถิ่นกลางมีความหมายและการใช้ตามปัจจัยทางสังคมหลากหลายมากที่สุด โดยมีความหลากหลายทั้งจำนวนรูปคำที่ใช้มากกว่าถิ่นอื่นแล้ว รูปคำเหมือนในภาษาไทยถิ่นกลางยังสามารถใช้ได้หลายความหมายและคำนึงถึงการใช้ตามปัจจัยทางสังคมที่มากกว่าถิ่นอื่น ส่วนลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่สะท้อนจากการใช้คำบุรุษสรรพนามแสดงให้เห็นว่าการใช้คำบุรุษสรรพนามในภาษาไทยทั้ง 4 ถิ่น สามารถสะท้อนสังคมระบบอาวุโส ความอ่อนน้อมถ่อมตนให้เกียรติผู้อื่นและเมตตาเอ็นดูผู้น้อย ความสัมพันธ์ใกล้ชิดของคนไทยแต่ละภูมิภาค การมองคนในสังคมของคนไทยแต่ละภูมิภาค ตลอดจนสังคมถิ่นและสังคมเมืองมีความแตกต่างของการใช้คำบุรุษสรรพนาม นอกจากนี้ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่สะท้อนจากการใช้คำบุรุษสรรพนามแสดงให้เห็นว่าสังคมไทยถิ่นกลางมีความซับซ้อนมากกว่าถิ่นอื่น

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนกลาง

ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2553
ลายมือชื่อนักศึกษา สุชาดา เจียพงษ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. สมทรง บุรุษพัฒน์ 2. 3.

49202802 : MAJOR : THAI
KEY WORDS : PRONOUN/THAI DIALECTS
SUCHADA JIAPHONG : A COMPARATIVE STUDY OF PERSONAL PRONOUNS IN THE FOUR THAI DIALECTS. THESIS ADVISORS : PROF.SOMSONG BURUTPHAT,Ph.D., ASST.PROF.SOMCHAI SAMNIANGGAM, Ph.D., AND ASSOC.PROF.SUWATTANA LIAMPRAWAT, 249 pp.

The objectives of this study were two-fold: 1) to compare personal pronoun systems in Thai dialects: Central, Southern, Northern, and North-Eastern; 2) to analyze social and cultural factors reflected from the four Thai dialects. The study was conducted on the basis of two hypotheses. First, personal pronoun forms in the four dialects have similarities and differences. That is, pronoun forms in the Central Thai dialect and those in the Southern Thai dialect are more similar than those in any other dialect, whereas pronoun forms in the Northern Thai dialect and those in the North-Eastern Thai dialect are more similar than those in any other dialect. Next, a single pronoun form in the Central Thai dialect has a larger variety of meanings and uses based on social factors than those in any other dialect. Finally, according to social and cultural factors reflected from pronoun uses in the four dialects, the pronoun uses in the Central Thai dialect are more complicated than those in any other dialect. Hence, the study collected data from 240 participants of three different age groups via interviews and observations in authentic situations.

The results showed that the Central Thai dialect has the largest number of personal pronoun forms (18), thirteen of which are similar to the Southern Thai dialect, rather than any other dialect. In addition, twelve pronouns forms in the Northern Thai dialect are similar to those in the North-Eastern Thai dialect, rather than any other dialect. Besides, a single pronoun form in the Central Thai dialect possesses the largest variety of meanings and uses based on social factors. Specifically, not only does the Central Thai dialect have a larger number of pronoun forms than any other dialect, but also its pronoun forms can be used in a larger variety of meanings regarding social factors than those in any other dialect.

For social and cultural factors revealed from the uses of personal pronouns, the results also indicated social values of seniority, modesty, giving honors to others, and mercy for the inferiors. Additionally, human relationships, as well as perspectives on local Thai people from different geographical areas and those in rural versus urban societies, affect the uses of personal pronoun forms. In relation to these factors, the Central Thai dialect has more complicated uses of personal pronoun forms than any other dialect.

มหาวิทยาลัยศิลปากร ศูนย์วิทยทรัพยากร

Department of Thai Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2010
Student's signature Suchada Jiaphong
Thesis Advisors' signature 1. 2. 3.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สมทรง บุรุษพัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สำเนียงงาม และรองศาสตราจารย์สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลยา ช้างขวัญยืน และรองศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี สิงห์น้อย ที่กรุณาตรวจสอบแก้ไขและให้คำแนะนำ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณวิทยากรผู้วิพากษ์ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ ศาสตราจารย์ ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุจริตลักษณ์ ดีผดุง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หม่อมหลวงจรัลวิไล จรูญโรจน์ กรุณาให้ข้อเสนอแนะทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.พยุง ซีดาร์ ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร กรุณาตรวจสอบแก้ไขบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนา จันทร์เทาว์ อาจารย์พัชรา ปราชญ์เวทย์ และอาจารย์อาภร กันตังกุล เป็นผู้ช่วยเก็บข้อมูลภาคสนาม รวมทั้งขอขอบคุณผู้บอกภาษาทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์ คณบดีคณะอักษรศาสตร์ รองศาสตราจารย์ จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายวรุณ น้อยนิมิตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุบล เทศทอง และคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ พร้อมทั้งให้คำแนะนำช่วยเหลือด้วยความเมตตาตลอดมา

ขอขอบพระคุณโครงการเครือข่ายเชิงกลยุทธ์ สำนักงานการอุดมศึกษา ผู้ให้ทุนการศึกษาตลอดระยะเวลา 4 ปี

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สนม ครุฑเมือง นางฉวีวรรณ เจียพงษ์ นางสาวสุฑารัตน์ เจียพงษ์ นายธนากร เจียพงษ์ ครอบครัวที่ให้กำลังใจและส่งเสริมสนับสนุนให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณอย่างสุดซึ้งใจ แด่บิดาผู้ล่วงลับไปแล้วที่สั่งสอนให้ลูกเป็นคนดี มีความเพียร โดยยึดเป็นคติพจน์ประจำใจไว้ว่า “ความสำเร็จของลูกคือสวรรค์ของพ่อแม่” ดังนั้นจึงขอมอบประโยชน์ความดีที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้แด่นายตังฮั้ว เจียพงษ์ บิดาผู้เป็นที่รักยิ่ง

มหาวิทยาลัยศิลปากร ลิขสิทธิ์